

“SAN’ATIM — FAXRIM”

Navoiy viloyati Uchquduq tumani

10-sonli BMSM o‘qituvchisi

Muqimov Shahboz Zohir o‘g‘li

San’at — bu inson qalbining eng chuqur tuyg‘ularini ifoda etuvchi sehrli bir olamdir. San’at orqali inson o‘zini anglaydi, ichki kechinmalarini boshqalar bilan baham ko‘radi va jamiyatga estetik ta’sir o‘tkazadi. Har bir xalqning san’ati — uning madaniy darajasi, tarixiy yodgorligi va ruhiy boyligini ko‘rsatib turuvchi muhim mezondir. Bizning xalqimizda ham san’at qadim-qadimlardan buyon juda yuksak darajada rivojlangan. Ilk davrlardan boshlab xalq og‘zaki ijodi, xalq qo‘shiqlari, milliy raqslar, kashtachilik, yog‘och o‘ymakorligi, miniatyura san’ati va boshqa ko‘plab yo‘nalishlar xalqimizning o‘ziga xos madaniyatini namoyon etgan. Shuning uchun men bejizga emas, balki katta g‘urur bilan aytaman: san’atim — faxrim!

Bugungi kunda yurtimizda san’at va madaniyat sohasiga katta e’tibor qaratilmoqda. Prezidentimiz rahbarligida ko‘plab madaniyat markazlari, san’at maktablari, muzeylar, teatrlar, galereyalar va ijodiy uyushmalar faoliyat yuritmoqda. Bu esa o‘z navbatida yoshlarimizning san’atga qiziqishini oshirmoqda, ularni o‘z xalqining madaniy merosiga hurmat ruhida tarbiyalamoqda. Men ham o‘zbek san’ati bilan faxrlanaman, chunki unda o‘zligimiz, tariximiz, mentalitetimiz mujassam.

San’at — bu faqatgina chizilgan surat, chalingan kuy yoki aytilgan qo‘shiq emas. San’at bu — tarix, bu — hayot, bu — tuyg‘u. Insoniyat tarixiga nazar tashlaydigan bo‘lsak, har bir davr o‘z san’at namunalari orqali yodda qolgan. Masalan, Misr ehromlari, Rim haykaltaroshlik san’ati, Yunoniston me’morchiligi — bularning barchasi insoniyatning buyuk san’at yodgorliklari sanaladi. Xuddi shunday, bizning o‘zbek xalqining ham buyuk san’at yodgorliklari bor. Ulug‘bek rasadxonasi, Registon majmuasi, Shohizinda, Xiva, Qo‘qon va Buxoro me’morchilik obidalari, naqshinkor gumbazlar — bularning barchasi milliy san’atimizning timsollaridir.

Shuningdek, xalqimizning og‘zaki ijodi ham san‘atning bir turi sifatida katta o‘ringa ega. Alpomish, Go‘ro‘g‘li, Ravshan, Qorakalpoq dostoni, maqollar va topishmoqlar — bularning barchasi xalq san‘atining bebaho durdonalaridir. Ularda xalq donishmandligi, hayotga munosabati, ezgulik va yovuzlik o‘rtasidagi kurash, vatanparvarlik kabi g‘oyalar mujassam. Ayniqsa, xalq qo‘shiqlari — inson qalbini larzaga soladigan, ko‘ngilni his-hayajonga to‘ldiradigan go‘zal san‘at namunalari hisoblanadi.

Zamonaviy san‘at ham juda keng qamrovli. Teatr, kino, estrada, tasviriy san‘at, haykaltaroshlik, dizayn, zamonaviy raqs turlari — bularning barchasi yangi avlod san‘atkorlari tomonidan boyitilmoqda. Yurtimizda iste‘dodli aktyorlar, rejissyorlar, rassomlar, kompozitorlar, ashulachilar va ijrochilar yetishib chiqmoqda. Ularning har biri o‘z ijodi orqali xalqimiz madaniyatini butun dunyoga tarannum etmoqda. Masalan, Munojot Yo‘lchiyeva, Yulduz Usmonova, Ozodbe Nazarbekov, Sevara Nazarxon kabi san‘atkorlar o‘z san‘atlari bilan nafaqat xalqimizning, balki butun dunyoning e‘tirofiga sazovor bo‘lganlar.

Men o‘zim ham san‘atga mehr qo‘ygan yoshlar safidaman. Bo‘sh vaqtlarimda musiqa tinglayman, rasm chizaman, she‘r yozaman. San‘at menga ilhom beradi, hayotimga mazmun bag‘ishlaydi, ezgulik sari undaydi. San‘at orqali o‘zimni topaman, o‘zligimni anglayman. Shu sababdan men o‘z san‘atim bilan chin dildan faxrlanaman. Bu faxr meni yanada ko‘proq izlanishga, o‘rganishga va ijod qilishga undaydi.

Xulosa qilib aytganda, san‘at — bu xalqning ko‘zgusi, millatning madaniy pasporti, jamiyatning ma‘naviy yuksalish yo‘lidagi eng muhim vositalardan biridir. O‘z san‘atiga befarq bo‘lgan xalq — asta-sekin o‘zligini yo‘qotadi. O‘z san‘atini sevgan, qadrlagan xalq esa har doim yuksaladi, o‘z madaniyati bilan dunyoni hayratda qoldira oladi.

Men uchun san‘at — bu yuragimning ovozi, orzularimning qanoti, milliy g‘ururimning manbai. O‘zbek san‘ati — bu beqiyos boylik, bu bizning iftixorimiz, bu bizning faxrimizdir. Har birimiz bu merosni qadrlab, uni asrab-avaylab, kelgusi

avlodlarga yetkazishimiz kerak. Shunda biz nafaqat san'atimiz bilan, balki uni asraganligimiz bilan ham faxrlana olamiz.

San'at insoniyat tarixida eng qadimiy va muhim ijtimoiy hodisalardan biri hisoblanadi. U shaxsning ichki dunyosini, his-tuyg'ularini va tafakkurini ifodalash vositasi bo'lib, madaniyat va jamiyat rivojida muhim o'rin tutadi. Har bir inson o'z san'ati orqali o'zligini, orzu-umidlarini, qarashlarini namoyon etadi. Shu boisdan san'at ko'plab xalqlar va millatlar uchun faxr manbai hisoblanadi.

San'atning eng asosiy vazifasi — insoniy ruhiyatni boyitish, tafakkur doirasini kengaytirishdir. Badiiy asarlar, musiqalar, raqslar, teatr namoyishlari inson qalbiga ta'sir qiluvchi kuchli vositalardir. Ular nafaqat ko'ngil ochar, balki ma'naviy-axloqiy tarbiya, milliy g'urur va madaniy merosni avlodlarga yetkazishda muhim rol o'ynaydi. Shunday ekan, san'at shaxs uchun faxr, uning o'ziga xosligini ifodalash, jamiyatda o'z o'rnini topish imkoniyatidir.

Men uchun san'at — bu faqatgina hobbi yoki mashg'ulot emas, balki hayotimning ajralmas qismi. San'at bilan shug'ullanish orqali men o'z his-tuyg'ularimni aniqroq anglab, ifoda eta olaman. Rasmlar, musiqalar va she'rlar orqali o'z dunyoqarashimni boshqalarga yetkazaman. Bu esa menga o'zligimga bo'lgan ishonchni oshiradi va hayotdagi murakkabliklarni yengilroq qabul qilishga yordam beradi.

San'atning jamiyatdagi o'ri ham juda katta. U milliy madaniyatning shakllanishi va rivojlanishida poydevor vazifasini bajaradi. Har bir xalq o'zining badiiy merosiga, san'at an'alariga g'urur bilan qaraydi. O'zbekiston kabi ko'p millatli davlatda san'at millatlararo do'stlik va hamjihatlikni mustahkamlashda muhim vositadir. Milliy liboslar, qo'shiqlar, raqslar va rassomlik asarlari orqali biz o'z tariximizni, qadriyatlarimizni yosh avlodga yetkazamiz. Zamonaviy dunyoda san'at yangi shakl va uslublar bilan boyib bormoqda. Texnologiyalar rivojlanishi natijasida raqamli san'at, multimedia loyihalari, kinematografiya kabi yangi yo'nalishlar paydo bo'ldi. Bu esa san'atga bo'lgan qiziqishni yanada oshirdi va uni keng auditoriyaga yetkazishga imkon berdi. Shu bilan birga, san'atning asosiy mohiyati — insoniylik, go'zallik va chuqur ma'no ifodasi o'zgarmasdir.

San'at bilan shug'ullanish yoshlarni ma'naviy jihatdan kamol topishiga xizmat qiladi. Ularning tafakkurini ochadi, ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Maktablarda san'at darslariga katta e'tibor qaratilishi, san'at ko'rgazmalarini tashkil etish, yosh iste'dodlarni qo'llab-quvvatlash orqali jamiyatda badiiy madaniyatning yuksalishiga xizmat qilinadi.

Xulosa qilib aytganda, san'at shaxs uchun faxrdir, chunki u insonning eng chuqur ichki olamini ochib beruvchi, uni jamiyatda o'ziga xos va qadrli qilishga yordam beruvchi qudratli vositadir. San'at bilan shug'ullanish har bir insonni o'zligiga, millatiga va umuman insoniyatga bo'lgan hurmat va sevgini kuchaytiradi. Shu bois, san'atni qadrlash va rivojlantirish har birimizning burchimizdir.

San'atim — faxrim! Bu oddiy bir ibora emas, balki mening hayotimga, orzularimga, vatanimga bo'lgan muhabbatimning ramzidir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Karimov I.A. *Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch*. – T.: Ma'naviyat, 2008.
2. Qurbonov A. *San'atshunoslik asoslari*. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
3. Nazarov X. *O'zbek xalq og'zaki ijodi*. – T.: Fan, 2016.
4. Salomov B. *O'zbek musiqa san'ati tarixi*. – T.: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 2014.
5. Islomova G. *Madaniyat va san'at asoslari*. – T.: Yangi asr avlodi, 2020.
6. www.madaniyat.uz – O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi rasmiy sayti.
7. www.ziynet.uz – O'zbek ta'lim va madaniyat portali.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining san'at va madaniyat sohasiga oid farmon va qarorlari.
9. *O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi*. – T.: Milliy ensiklopediya, 2000–2020-yillar nashrlari.

10. Bobojonov O. *Tasviriy san'at asoslari*. – T.: Akademnashr, 2021.